

Čemu služi pas?

Jedan je veterinar bio pozvan u obitelj čiji je pas bio teško bolestan. Otac, majka i njihov šestogodišnji sin nadali su se čudu. Nakon što je ustanovio da pas ima zloćudni tumor i da su pred njim još samo dani bola, veterinar je predložio eutanaziju. Dječak je bio posve miran. Nježno je gladio psa dok mu je veterinar davao injekciju... Možda ne razumije što se događa? Pas je ubrzo zaspao. Neko su vrijeme svi nepomično sjedili u tišini, a potom započeli priču o tome kako, eto, životinje žive kraće od ljudi i da tko bi znao zašto je to tako. Dječak, koji je do tada šutio, samo je rekao: *Ja znam zašto*. Svi su ga iznenađeno pogledali. Nastavio je: *Ljudi se rode da bi naučili kako živjeti dobar život, kao, kako stalno voljeti sve oko sebe i kako biti ljubazan, zar ne? E, pa psi već sve to znaju i ne moraju ostajati tako dugo*.

Nažalost, učestali su napisi o slučajevima brutalnih zlostavljanja pasa i mačaka – i od strane odraslih i od strane (grupa) djece – onih koji bi, da su stvari posložene “po dječaku“, morali jaaako *dugo ostati* da nauče biti ljubazni. S druge strane, sve je više istraživanja koja dokazuju koristi druženja sa životinjama na razne aspekte psihološke, pedagoške i sociološke dobrobiti (da i ne spominjemo sve one terapijske koristi od životinja, osobito pasa, konja i dupina), pa i te spoznaje možemo pridodati svakodnevnom odgojnom djelovanju. (A po mogućnosti, možemo i nabaviti ljubimca – kućnog, ali i školskog. Dobro, konji i dupini su malo nepraktični za držanje, ali pasa ima i u vrlo praktičnim formatima.) Dakle, svakako pročitajte članak **Sanje Smojver-Ažić** i **Zorice Topalović** o ulozi kućnih ljubimaca u socioemocionalnom razvoju djece školskog uzrasta.

Suvremeni je kućni ljubimac mnogim mladima – računalo. Iako neke računalne igrice i videoigre mogu služiti korisnom učenju, razvoju brzine i koordinacije, usredotočenosti, kontrole, te sposobnosti rješavanja problema, **Vesna Bilić**, **Damjan Gjukić** i **Giovanna Kirinić** u svome članku *Mogući učinci igranja računalnih igrica i videoigara na djecu i adolescente* upozoravaju i na njihove štetne utjecaje: agresivnost, socijalnu izolaciju, čak i stvaranje ovisnosti. Slična je i tematika članka **Ivice Stanića**: ovisnost o internetu i cyber-kockanju. (Možda bi na korice ovoga *Napretka* trebalo staviti napomenu: držati izvan dohvata maloljetnika. Naime, ako kojim slučajem ne znaju što je to, moglo im pasti napamet da isprobaju. A to bi moglo biti jako skupo.)

U svakom slučaju, pred današnjim su odgajateljima stalno novi izazovi i nikad nije previše promišljanja na tu temu. U ovom ih je broju nekoliko. Odgojni rad

stručnoga suradnika – pedagoga predmet je razmatranja naše vrijedne suradnice **Jasne Relja** iz Koprivnice. U članku se govori o ličnosti pedagoga kao odgajatelja, o odgojnim metodama, promicanju pozitivnih vrijednosti, socijalnih vještina učenika i pozitivne školske klime općenito.

O liku odgajatelja piše i **Niko Tunjić** – na temelju zgrade *puta u Emaus*. Ako ne znate, tu se radi o uskrsnom Isusu koji je dvojici zbunjenih učenika na putu za Emaus *protumačio* sve što je o njemu napisano u Pismima. U članku se, kroz prizmu duhovnoznanstvene pedagogije, analizira uloga odgojitelja kao suputnika odgajanicima u različitim praktičnim, životnim situacijama. (Ne spominje se online kockanje.)

Kako se već na temelju dječjega crteža ljudske figure mogu utvrditi neki indikatori agresivnosti pročitajte u članku **Ane Sambolek, Gordane Buljan Flander** i **Marije Krmek**. U njihovom je istraživanju utvrđena i statistički značajna razlika u roditeljskoj procjeni agresivnosti djece s obzirom na ukupan broj emocionalnih indikatora: što je dijete procijenjeno agresivnijim, to je na njegovom crtežu ljudske figure bilo i više emocionalnih indikatora (budućeg rizičnog ponašanja?).

Danas predškolsko dijete – sutra školsko. **Dejana Bouillet** (vrlo) kritički analizira pedagoške mjere u sustavu intervencija prema učenicima rizična ponašanja. S obzirom na to da Zakon ovakve učenike definira kao učenike s posebnim potrebama, oni bi u školi morali moći ostvariti pravo na primjerene programe školovanja i oblike pomoći – što je, međutim, više izuzetak nego pravilo. Nedostatak odgovarajuće pomoći, s jedne strane, dugoročno umanjuje obrazovne mogućnosti takvih učenika, a s druge oni manifestiraju brojna ponašanja koja znatno remete proces odgoja i obrazovanja pa svima predstavljaju “znatan odgojni izazov” – kako se lijepo naziva situacija kad misliš da ćeš iskočiti iz vlastite kože.

Uživanje u prirodi uvijek može biti dobra terapija. Pročitajte i razmislite o lijepom primjeru **Anke Grman** iz školske prakse: o suradnji učenika, učitelja i roditelja u uređenju školskoga cvjetnjaka. (Tko je sve surađivao u izradi autoričina portreta nije poznato.)

Ovaj broj završava prikazom zanimljive knjige o staleškim društvima i časopisima hrvatskog učiteljstva u Istri u razdoblju od 1891. – 1914. god. Knjigu je napisao **Nevo Šetić**, a prikaz **Marijana Cesarec**.

Dubravka Miljković